

Ένωση Πληροφορικών Ελλάδας
Τ.Θ. 13801
ΤΚ 10310, Αθήνα
<http://www.epe.org.gr>
e-mail: info@epe.org.gr
Τηλέφωνο/Fax: 211 7907675

Διοικητικό Συμβούλιο:
Κυριακός Δημήτρης (Πρόεδρος)
Γιάννης Κιομουρτζής (Αντιπρόεδρος)
Χάρης Γεωργίου (Γεν. Γραμμ.)
Φώτης Αλεξάκος (Ειδ. Γραμμ.)
Λένα Καπετανάκη (Ταμίας)

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Δαπάνες για την Έρευνα στην Ελλάδα: Η ευκαιρία ανάκαμψης που συνεχίζει να είναι χαμένη

Αθήνα, 1-8-2016

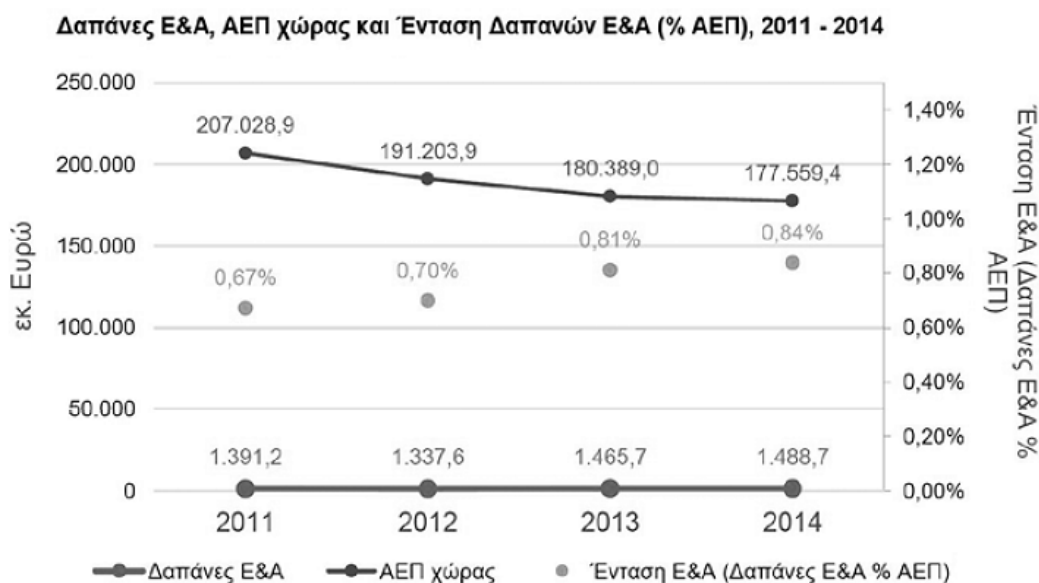
Η Ένωση Πληροφορικών Ελλάδας προβάλλει διαχρονικά¹ την Έρευνα ως ζήτημα πρώτης προτεραιότητας για τη χώρα, όχι μόνο σε ότι αφορά την ακαδημαϊκή αριστεία, αλλά ταυτόχρονα ως μοναδική ευκαιρία οικονομικής ανάκαμψης, που όμως δεν αξιοποιείται επαρκώς.

Πρόσφατα το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ) δημοσίευσε τη μελέτη² με τα τελικά στατιστικά στοιχεία και δείκτες για την Έρευνα & Ανάπτυξη (Ε&Α) στην Ελλάδα για την περίοδο 2011-2014. Στο περιοδικό “Καινοτομία, Έρευνα και Τεχνολογία”³ του ΕΚΤ παρουσιάζεται η σύνοψη της μελέτης, με πολλά σημαντικά στοιχεία που χρήζουν αξιοποίησης.

Εν μέσω της οικονομικής κρίσης και του δραστικού περιορισμού των κρατικών δαπανών για τα ακαδημαϊκά και ερευνητικά ιδρύματα της χώρας, τα Ευρωπαϊκά κονδύλια Ε&Α αποτελούν ίσως τη μοναδική σταθερή εξωτερική εισροή κονδυλίων για

- 1 “Υπόμνημα της Ε.Π.Ε. με θέσεις και προτάσεις για τα προβλήματα που υπάρχουν στο χώρο της Πληροφορικής” -- <https://is.gd/KMMe9O>
- 2 “Βασικοί Δείκτες Έρευνας & Ανάπτυξης για δαπάνες και προσωπικό το 2014 στην Ελλάδα” (ΕΚΤ) -- <http://metrics.ekt.gr/el/node/310>
- 3 “Καινοτομία, Έρευνα και Τεχνολογία” (ΕΚΤ), Τεύχος 103, Μάρτιος-Μάιος 2016 -- <https://is.gd/KcmbH9>

αυτό το σκοπό. Την τελευταία πενταετία η συνολική δαπάνη στον τομέα E&A στην Ελλάδα διατηρείται σχετικά σταθερή με μικρές αυξομειώσεις, μεταξύ 1,391 και 1,489 δις ευρώ ετησίως. Λόγω όμως της **συνεχιζόμενης πτώσης του ΑΕΠ της χώρας**, ως αντίστοιχο ποσοστό παρουσιάζεται σταθερά αυξανόμενο, από 0,672% το 2011 σε 0,838% το 2014. Σε απόλυτα νούμερα, η δαπάνη για E&A το 2014 ανήλθε στα 1.488,7 εκατ. ευρώ, που σημαίνει ότι ακόμα κι αν θεωρηθεί ότι παραμένει σταθερή στα επόμενα έτη, η περαιτέρω πτώση του ΑΕΠ από μόνη της εμφανίζει το ποσοστό αυτό περαιτέρω αυξημένο, στο 0,847% για το 2015 (ΑΕΠ: 175,658 δις ευρώ) και περίπου στο 0,853% για το 2016 (εκτίμηση ΑΕΠ: 174,438 δις ευρώ).

Να σημειωθεί ότι σύμφωνα με το στόχο "Ευρώπη 2020" της ΕΕ, το ποσοστό αυτό θα πρέπει στα επόμενα τέσσερα χρόνια να πολλαπλασιαστεί x3,58 φορές στην Ελλάδα και να ανέλθει ως απόλυτη ετήσια δαπάνη περίπου στα 5,233 δις ευρώ(!) Σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat, ο αντίστοιχος δείκτης στην ΕΕ βρίσκεται στο 2,03% και η χώρα μας τοποθετείται στην 22η θέση από τις 28 χώρες-μέλη, ενώ οι Σουηδία, Φινλανδία και Δανία υπερβαίνουν ήδη το στόχο του 3%.

Σε ό,τι αφορά τις **κύριες πηγές χρηματοδότησης**, υπάρχουν τρεις βασικές κατηγορίες, με αντίστοιχα ποσοστά συμμετοχής τους στις συνολικές δαπάνες E&A

ανεξαρτήτως τομέα: (α) επιχειρήσεις 444,3 εκατ ευρώ, (β) κρατικοί φορείς 792,2 εκατ. ευρώ, (γ) εξωτερικό/ΕΕ 155,7 εκατ. ευρώ. Στο (β) περιλαμβάνονται τα κονδύλια Ε&Α μέσω ΕΣΠΑ, τα οποία ανήλθαν (2014) στα 308,1 εκατ. ευρώ, σημαντικά αυξημένα σε σχέση με την αρχή της πενταετίας (2011+), ενώ το αντίστοιχο κονδύλι του κρατικού προϋπολογισμού ανήλθε στα 407,9 εκατ. ευρώ.

Αξίζει να σημειωθεί ότι σε σχέση με τη **συνεισφορά ως δαπάνη Ε&Α επί του ποσοστού ΑΕΠ**, στις επιχειρήσεις αντιστοιχεί το 0,28% (87,9% από ίδια κεφάλαια), στον κρατικό τομέα 0,23% (82,1% από τον τακτικό προϋπολογισμό και ΕΣΠΑ), στην τριτοβάθμια και μεταδευτεροβάθμια Εκπαίδευση 0,31% (72,1% από το κράτος) και στα ιδιωτικά μη κερδοσκοπικά ιδρύματα 0,01% (48,6% από ίδια χρηματοδότηση). Τα στοιχεία αυτά δείχνουν ότι, αθροιστικά, από τον ιδιωτικό τομέα προέρχονται τα 407,9 εκατ. ευρώ (27,33%), ενώ από τον κρατικό προϋπολογισμό και κονδύλια ΕΣΠΑ τα υπόλοιπα 1.081,8 εκατ. ευρώ (72,67%). Πρακτικά, αυτό σημαίνει ότι για κάθε τρία ευρώ χρηματοδότησης από το κράτος/ΕΕ αντιστοιχεί μόλις ένα ευρώ χρηματοδότησης από τις επιχειρήσεις.

Η **απασχόληση στον τομέα Ε&Α** ανέρχεται (2014) ως προσωπικά ισοδύναμου πλήρους απασχόλησης (ΙΠΑ) τα 43.316 άτομα, με μικρή αυξανόμενη τάση σε σχέση με τα προηγούμενα έτη, από τα οποία οι 29.877 είναι ερευνητές. Αναφορικά με τους κύριους τομείς, στις επιχειρήσεις απασχολούνται οι 7.750, στην τριτοβάθμια και μεταδευτεροβάθμια Εκπαίδευση οι 23.924 και σε ιδιωτικά μη κερδοσκοπικά ιδρύματα οι 518. Πρακτικά, αυτό σημαίνει ότι περίπου για κάθε τρεις ερευνητές/εργαζόμενους σε Ε&Α σε κρατικό φορέα αντιστοιχεί μόλις ένας στον ιδιωτικό τομέα. Συνολικά, ως ποσοστό απασχόλησης της χώρας το προσωπικό Ε&Α αναλογεί στο 1,22% και βρίσκεται λίγο κάτω από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο (1,27%) στην 14η θέση μεταξύ των 28 χωρών-μελών.

Τρία είναι τα **βασικά συμπεράσματα** από τα παραπάνω πολύ ενδιαφέροντα στοιχεία:

- Οι δαπάνες σε Ε&Α ως ποσοστό του ΑΕΠ τα τελευταία χρόνια δείχνουν να αυξάνουν σταθερά, όμως κάτι τέτοιο είναι παραπλανητικό, καθώς οφείλεται όχι τόσο στην αύξηση των κονδυλίων αλλά ουσιαστικά στην πτώση του ΑΕΠ.

- Η Ελλάδα, αν και σε επίπεδο απασχόλησης προσωπικού σε Ε&Α βρίσκεται στον ευρωπαϊκό μέσο όρο, εντούτοις σε επίπεδο δαπανών υπολείπεται 2,42 φορές κάτω από το σημερινό ευρωπαϊκό μέσο όρο (2,03%) και 3,56 φορές κάτω από το στόχο (3%) του 2020.
- Τόσο στις δαπάνες, όσο και στην απασχόληση προσωπικού σε Ε&Α, ο ιδιωτικός τομέας και οι επιχειρήσεις συνεισφέρουν μόλις το 1/4 σε σχέση με τον κρατικό τομέα και τα κονδύλια μέσω ΕΕ.

Η εργασία και το παραγόμενο εθνικό προϊόν σε Ε&Α αποτελεί το μοναδικό τομέα που αξιοποιεί τόσο αποτελεσματικά το απόθεμα υψηλού επιστημονικού προσωπικού της χώρας, χρησιμοποιώντας κατά κανόνα λίγους ως ελάχιστους (ή μηδενικούς, στη βασική έρευνα) πόρους σε υποδομές και πρώτες ύλες, που έτσι κι αλλιώς η σημερινή κατάσταση της Οικονομίας αδυνατεί να παρέχει επαρκώς. Επιπλέον, αποτελεί το σημαντικότερο ίσως κίνητρο παραμονής αυτού του επιστημονικού προσωπικού στη χώρα, δηλαδή ισοδυναμεί με άμεσο μέτρο ανάσχεσης του φαινομένου της “επιστημονικής μετανάστευσης” (“brain drain”) των τελευταίων ετών.

Επομένως, είναι εξαιρετικά σημαντικό και επείγον η πολιτική ηγεσία να αντιληφθεί τη σημαντικότητα του τομέα της Ε&Α και να αξιοποιήσει τα συγκριτικά πλεονεκτήματα που διαθέτουμε (ακόμα) ως χώρα, με σκοπό τις στέρεες βάσεις για τη σταδιακή αλλά ουσιαστική ανάκαμψη της Οικονομίας.

Το Διοικητικό Συμβούλιο
της Ένωσης Πληροφορικών Ελλάδας

URL: <http://www.epe.org.gr> , <mailto:info@epe.org.gr>